

הפרת הוראה חוקית - משמעותה והעונש בצידה

בתי המשפט בישראל וכן גורמים ובעלי תפקידים נוספים מוסמכים להוציא תחת ידם הוראות וצווים מסוגים שונים. הצווים מחייבים אדם או גוף מסוים לבצע או שלא לבצע מעשים מסוימים, וזאת לכל אורך התקופה בה הצו תקף. על מנת להבטיח כי צווים אלו אכן יילקחו ברצינות ושהוראותיהם יישמרו קיימת בחוק העונשין עבירה פלילית המכונה הפרת הוראה חוקית. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות העבירה, מתי היא מתקיימת, באילו מקרים היא תקבל עדיפות נמוכה דווקא, וכן עונשיה והשלכותיה.

יסודות עבירת הפרת הוראה חוקית

כאמור, עבירת הפרת הוראה חוקית מבוססת על סעיף 287 לחוק העונשין, וזו לשונה: "המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו עניין, דינו - **מאסר שנתיים**". עוד נאמר כי: "המפר הוראה מהוראות צו שניתן מאת בית משפט לשם הגנה על חיו, גופו או שלומו של אדם אחר מפני המפר, דינו - **מאסר ארבע שנים**".

לאורו של סעיף זה, **כל הפרה של החלטה שיפוטית מהווה עבירה פלילית**. כפי שניתן לראות מדובר בענישה חמורה שמטרתה להרתיע מפני אי קיום פסק הדין או ההחלטה השיפוטית. הענישה מוחמרת עוד יותר כאשר מדובר **בצו הגנה** שמוצא על-ידי בית המשפט לצורך הגנה על שלומו של אדם למול סכנה הנשקפת לו מאחרים.

חשיבות השמירה על הוראות החוק ומשמעות העבירה

כאשר מדברים על הוראות חוק מתכוונים למעשה לצווים המחולקים ל -"עשה" ואל "אל תעשה". דוגמא לצו עשה היא למשל הוראה לשלם דמי מזונות לגרושה, ואילו דוגמא לצו אל תעשה היא הרחקה ממקום או מאדם מסוים. בדרך כלל צווים אלו באים לתת סעדים לאנשים שביקשו את עזרת מערכות החוק והאכיפה, או להבטיח את תקינות ההליכים הפליליים. אם לא יקוימו הרי שיש בכך משום פגיעה לא רק במעורבים אלא בממשל התקין בכללותו. מכאן ניתן להבין את העונשים החמורים המתלווים להם, שמטרתם להבטיח את ההתנהלות התקינה ולמנוע זלזול בהוראות החוק. ניקח למשל אדם החשוד בתקיפה של שכנו, שהעונש המרבי עליה עומד על שתי שנות מאסר. בהנחה שהוצא כנגדו **צו הרחקה** והוא מפרו ישנה סכנה לענישה של עד ארבע שנות מאסר, כלומר, ההפרה חמורה יותר מבחינת ענישה בהשוואה לעצם התקיפה.

האם בכל מקרה יואשם אדם בהפרת הוראות החוק?

התשובה שלילית ומשתנה בהתאם לנסיבות. ראשית, במקביל לסעיף 287 לחוק העונשין קיים **סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט**, העוסק בסירוב לציית לצווים שהוציאו בתי משפט. משמעו של הסעיף הוא שבית המשפט יכול להטיל עונש של **שנת מאסר** או **קנס** אם גוף או אדם מסרבים לציית לצו עשה או אל תעשה. הענישה תוטל רק אחרי שאותו גוף או אדם הופיעו בפני השופט והסבירו מדוע לא צריך להוציא נגדם צו מעין זה. על פי התקנות, אם ניתן לטפל בהפרת הצו באמצעות סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט, הרי שהיא קודמת לעבירת הפרת הוראה חוקית.

כפי שאנו רואים, הענישה המוטלת במקרים אלו פחותה. יחד עם זאת, ראוי להדגיש שקיים הבדל בין צווים הניתנים לאכיפה או שאינם ניתנים לאכיפה. צו הניתן לאכיפה הוא זה שהוצא על ידי בית המשפט אך טרם בוצע, או צו שהפרו אותו אך עדיין ניתן להשיב את הדברים לקדמותם. במקרים אלו גובר סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט. ואולם, צו בלתי ניתן לאכיפה הוא זה שאם יבצעו אותו כעת ובאיחור כבר יהיה בלתי רלוונטי או שלא ניתן עוד להשיב את הדברים לקדמותם. לדוגמא, אם בית עסק נדרש לשמור על השקט בשעות הלילה אך לא ביצע את הצו והרעיש, הרי שגם אם כעת יתחיל לשמור על השקט לא ניתן להחזיר את הלילה האבוד לקדמותו. לכן, מקרה זה יטופל במסגרת סעיף 287 לחוק העונשין.

עוד הוראות הקודמות לעבירת הפרת הוראות חוק

עוד נקודה שחשוב להדגיש היא שבמידה שבצד הפרת הוראת החוק התקיימה עבירה אחרת, הרי שהחקירה תיפתח בגינה ולא לפי הפרת הוראות חוק. לדוגמא, אם אדם הפר צו מעצר בית כדי לפלוש לבית שכניו לגנוב ממנו תכשיטים, הרי שהחקירה תיפתח בגין פריצה והתפרצות או גניבה, ולא בעבירת הפרת הוראת חוק. בנוסף, התקנות קובעות שאם ההפרה עצמה מהווה עבירה פלילית בהתאם להוראות חוק אחרות, הרי שגם הן קודמות.

לדוגמא, במידה שהמעשה הפר צו מנהלי מסוים, כגון צווי הריסה או הפסקת בנייה שהוציאו ועדות מקומיות, הרי שתפתח חקירה המתייחסת לצו המנהלי. דוגמא נוספת היא הוצאת צו על ידי קצין משטרה לסגירת עסק, אשר הפרתו מטופל במסגרת החוק לרישוי עסקים שגובר על עבירת הפרת הוראת חוק. עוד יש לציין כי ישנם צווים המוצאים על ידי בית המשפט במסגרת דיונים המתקיימים בפניו, כגון גילוי מסמכים ליריבים, ובמידה שצווים אלו אינם נענים יטופל הנושא במסגרת תקנות סדר הדין האזרחי הרלוונטיות.

דוגמא לפסיקה בגין הפרת הוראת חוק

על מנת לסבר את האוזן נביא דוגמא לפסיקה בעבירה זו. מדובר באדם שהיה נאשם במשפט והוצא כנגדו [צו מעצר בית](#) עם הגבלות שונות. ואולם, הוא יצא את ביתו למען מטרה שאינה מוגדרת בתנאים המגבילים, ולכן הפרקליטות הגישה כנגדו כתב אישום בגין הפרת הוראות חוק. הנאשם נמצא אשם על ידי בית המשפט, אך כמו בכל עבירה גם כאן ישנם שיקולים רבים לקולא ולחומרה. במקרה שלפנינו מדובר באדם צעיר ללא הרשעות קודמות בעבירה המיוחסת לו, עולה חודש בעל קשוי הסתגלות, שיצא מהבית למען מטרה שאיננה פלילית. על כן, בית המשפט גזר על המורשע ארבעה חודשי מאסר בפועל, וכן ברירה בין שני חודשי מאסר נוספים או תשלום קנס של חמשת אלפים שקלים.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין הפרת הוראה חוקית?

אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות פליליות מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשיעור רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין הפרת הוראה חוקית פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}